

מדינת ישראל
משרד החינוך
לשכת המדען הראשי

כ"ט סיון, תש"ף
21 יוני, 2020

הנדון: הזמנה לבצע מחקרים קצרי טווח בנושאים בחינוך הקשורים לתקופת הקורונה

נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לנשים וגברים כאחד

תקופת הקורונה השפיעה על כל היבט של התהליך החינוכי ויצרה אתגרים עצומים אך גם הזדמנויות עבור צוותי החינוך, תלמידים ומורים. שנת הלימודים הבאה תפתח בצל הקורונה ועם אפשרויות לתרחישים שונים, ביניהם סגר מלא או חלקי ולמידה משולבת מקרוב ומרחוק. על מנת ללמוד על מאפייני התקופה הזו בעוד הדברים טריים אצל בעלי העניין השונים ולהבין מה יכול וראוי ללוות את המערכת גם בעתיד, לשכת המדען הראשי מזמינה חוקרים וחוקרות להגיש הצעות למחקרים קצרי טווח בתחומי המחקר הבאים:

1. ההשפעה של עבודה פסיכולוגית וייעוצית מקרוב ומרחוק על מצבם הרגשי של תלמידים.
2. מאפיינים פדגוגיים של הוראה ולמידה בתקופת הקורונה בקרב תלמידים (קדם יסודי / יסודי / על יסודי).
3. היבטים רגשיים-חברתיים בהוראה ולמידה מקוונת.
4. ניהול בית ספר בתקופת הקורונה – תפיסות של מנהלים, אתגרים והזדמנויות.
5. הכשרה של מורים להוראה מקוונת.
6. מאפייני הלמידה המקוונת במגזר הערבי או המגזר החרדי.
7. למידה מקוונת בקרב תלמידים עם צרכים מיוחדים.
8. הערכה של למידה מקוונת.
9. חינוך הבלתי פורמלי בתקופת הקורונה.
10. השפעת משבר הקורונה על מעמד המורה בישראל.

הצעת מחיר עבור העבודה המתוארת להלן בסכום שלא יעלה על 40,000 ₪ לא כולל מע"מ

הגדרת המשימות:

1. ביצוע מחקר (הכולל איסוף נתוני איכותני או כמותי) והגשת טיוטת דו"ח מסכם (באיכות מקבילה לפרסום בכתב עת מדעי) בתוך ארבעה חודשים מיום קבלת היתר לשכת המדען הראשי לביצועו.
2. על המציע להתייחס להערות המדען הראשי בתוך חודש מיום קבלת ההערות על הטיוטה הראשונה והשנייה.
3. עריכת מצגת PowerPoint הכוללת את עיקרי הסקירה.
4. הצגת ממצאי המחקר בפורום שייקבע ע"י לשכת המדען הראשי.

דרישות הסף:

1. על החוקר הראשי להיות חבר הסגל האקדמי או במעמד של אמריטוס במוסד ישראלי להשכלה גבוהה המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
2. פוסט-דוקטורנטים יוכלו להגיש הצעה בתנאי שהמחקר מלווה על ידי חבר סגל בכיר.
3. כל מוסד רשאי להגיש מספר הצעות - ללא הגבלה.
4. כל חוקר/ת רשאי להגיש הצעה אחת בלבד.
5. רשאים להגיש גם בעלי תואר שלישי שאינם משויכים למוסד אקדמי אך השתתפו בקבוצות החשיבה של לשכת המדען הראשי בתקופת הקורונה.
6. הצעת המחקר היא באחד מתחומי המחקר שלעיל.
7. תכנית המחקר ניתנת לביצוע בפרק זמן של עד ארבעה חודשים מיום קבלת היתר המדען הראשי לאיסוף הנתונים.
8. לא קיימת במחקר המוצע מגבלה אתית, שיש בה כדי למנוע מתן היתר לביצוע המחקר בפרק זמן קצר.
9. עובד משרד החינוך (מטה או מחוזות) לא יוכל להגיש הצעה בקול קורא זה ולא יוכל להיות מועסק על ידי המוסד הזוכה במסגרת ביצוע המחקר.

אמות מידה להערכת הצעות

1. הבקשות תעבורנה הליך של מיון, בדיקה והערכה על ידי לשכת המדען הראשי.
2. בשלב הראשון תיבדק עמידת הצעות בתנאי הסף לעיל. רק הצעות אשר נמצאו עומדות בתנאי הסף, יועברו לשלב השני של השיפוט.
3. השלב השני של שיפוט הצעות יעשה על ידי צוות המורכב מבעלת תפקיד במשרד, איש/אשת אקדמיה ונציג/ת לשכת המדען הראשי. הקריטריונים עליהם יתבסס השיפוט על ידי צוות זה הם:

- א. הפוטנציאל של תכנית המחקר לייצר ידע רלוונטי לקבלת החלטות בעקבות הקורונה (50%).
- ב. מצוינות מדעית (40%)
- ג. ניסיון החוקר / צוות המחקר בתחום המחקר (5%).
- ד. סבירות התקציב: סבירות הסכום המבוקש ביחס לתכנית העבודה (5%).
- ה. חוקר אשר השתתף בקבוצות החשיבה של לשכת המדען הראשי בתקופת הקורונה בנושאי: עקרונות פדגוגיים בהוראה מקוונת, התאמת הלמידה המקוונת לאוכלוסיות שונות, היבטים רגשיים-חברתיים בלמידה מקוונת, הכשרת מורים ללמידה מקוונת והערכה של למידה מקוונת ופערים ואי שוויון בלמידה מקוונת, יקבל 10 נקודות בונוס לציון הסופי.
4. ההצעה בעלת הציון המשוקלל הגבוה ביותר בכל נושא תקבע כזוכה.
5. המשרד שומר לעצמו את הזכות לפסול מציע שעבד בעבר עם המשרד או מהצעה הכוללת גורם אשר עבד בעבר עם המשרד במסגרת מחקר ולא עמד בלוחות הזמנים ו/או בסטנדרטים של השירות הנדרש, או שקיימת לגביו חוות דעת שלילית בכתב על טיב העבודה שסיפק. במקרה זה, המשרד רשאי אך לא חייב להעניק למציע זכות טיעון בכתב או בעל פה לפי שיקול דעתו של המשרד, לפני מתן ההחלטה הסופית.
6. במידה והמשרד ימצא לנכון לפרסם בשנה הקרובה קול קורא למחקר רחב יותר בנושאים שנבחרו, הצעה אשר תזכה למימון במסגרת קול קורא זה תזכה ל- 20 נקודות בונוס בשיפוט של קול קורא עתידי בתחום שכבר חקר הזוכה או בתחום משיק.

פרסום

1. המשרד יהא רשאי לפרסם את ממצאי המחקר בכל דרך שתראה לו, ובלבד שבמסגרת הפרסום יאוזכר שם של החוקר / צוות המחקר. פרסום המשרד ייעשה בתנאים הבאים: במידה והחוקר טרם פרסם את ממצאי המחקר, המשרד יפנה לחוקר/צוות המחקר בכתב ויודיע על כוונתו לפרסם את הממצאים. לחוקר/צוות המחקר תינתן שהות של 7 ימי עבודה על מנת להגן על תוצר הידע או לשכנע את המשרד כי פרסום כאמור יפגע בהגנה על הידע ו/או יפגע באפשרויות מסחור הידע ו/או יפגע בפרסומי החוקר/צוות המחקר או מכל סיבה סבירה אחרת. למען הסר ספק, לאחר פרסום ממצאי המחקר בידי החוקר/צוות המחקר רשאי המשרד לפרסם כרצונו, לאחר שעדכן בכתב אותו / אותם על כוונתו לפרסם את הממצאים לפני כל פרסום.
2. בכל פרסום פומבי שהוא יאזכרו המוסד, החוקר או כל גורם אחר מטעם את מימון המשרד בנוסח הבא: "מחקר זה מומן על-ידי משרד החינוך", תוך ציון כי הממצאים והמסקנות הם על אחריות החוקרים בלבד.
3. החוקר/צוות המחקר אינו רשאי לפנות לכלי תקשורת בנושא ממצאי המחקר ללא אישור מראש ובכתב מלשכת המדען הראשי. מובהר כי האמור לא יחול על פרסומים בכתבי עת מדעיים.

4. למוסד המחקר ולחוקר, זכות לפרסם את תוצאות המחקר בדרך מקובלת באקדמיה, למעט במקרים שפרסום המחקר עלול לגרום לפגיעה בביטחון המדינה או בשלום הציבור או במקרים בהם לשכת המדען הראשי סבורה כי קיימת פגיעה חמורה באתיקה המחקרית או בעיות מתודולוגיות קשות שפוגעות במהימנות המחקר.
5. הצדדים מסכימים כי המסמך המסכם והתקצירים וכן חומרי רקע (סקירות מדעיות) שיוכנו במסגרת הפעילות וכתוצאה ממנה יונגשו לטובת הציבור באתר משרד החינוך.

ההצעה תכלול את המסמכים הבאים:

ההצעות תוגשנה במבנה הבא, תוך הקפדה שהבקשות לא יחרגו מההיקפים ומהמסגרת המפורטת כדלקמן:

1. דף שער
2. תקציר מנהלים (בעברית, עד חצי עמוד).
3. תכנית המחקר: מטרות המחקר, מתודולוגיה, השערות (עד שלושה עמודים).
 - הרציונל בבסיס בחירת המתודולוגיה.
 - הרציונל בבסיס בחירת המדגם.
4. התייחסות ראשונית להיבטים אתיים הקשורים לביצוע המחקר (עד עמוד): גם בעת הזו כל מחקר המבקש לאסוף נתונים במערכת החינוך, נדרש לקבל היתר לאחר שנבחנה עמידותו בכללי האתיקה של המשרד. עם זאת, הטיפול בבקשות להיתר אשר יזכו במסגרת הזמנת עבודה זו, יזכו לטיפול מזורז. לצורך כך, נבקשם לפרט את כלל ההיבטים והסוגיות האתיות הנוגעות למהלך המחקר המוצע. התייחסות זאת אינה מהווה תחליף להגשת בקשה להיתר במערכת המקוונת להגשת בקשות של לשכת המדען הראשי במידה וההצעה תזכה בקול הקורא (או שהחוקר יבקש לבצע את המחקר אף אם ההצעה לא תזכה). במידה וקיימים נתוני פיילוט, או שקיים אישור אתי מטעמו של המוסד המגיש ההצעה או לחלק ממנה, יש לצרפם.
בסעיף זה יש להתייחס, לכל הפחות, להיבטים הבאים:
 - פרוט אוכלוסיית המחקר (אם האוכלוסייה כוללת תלמידים יש לפרט גיל, מגזר, סוג חינוך)
 - כיצד יבוצע גיוס הנבדקים למחקר ואיך תתקבל הסכמתם (ו/או הסכמת ההורים במקרה שבו מעורבים במחקר תלמידים) להשתתף בו?
 - איזה סוג מידע ייאסף על כל אחת מהאוכלוסיות הנבדקות (שאלונים/ ראיונות/ תצפיות/ וכו'), מהו ההליך באמצעותו ייאסף מידע זה וכיצד יתועדו הנתונים שייאספו (בכתב, באמצעות הקלטה קולית, באמצעות צילומים וכו'?)! במידה ומתוכנן איסוף של מידע רגיש אם מבחינת תוכנו (תשאול בנושא רגיש) ו/או מבחינת אפשרות הזיהוי של הנתונים- יש לפרט ככל הניתן את אופן הטיפול המוצע בסוגיות הרגישות

- מי יאסוף את המידע בפועל ומהי הכשרתו במקרים בהם מתחייבת הכשרה ספציפית (למשל, במקרה שההליך המחקרי כרוך באינטראקציה אקטיבית עם ילדים)?
 - כיצד יישמר המידע למי תהיה גישה אליו, וכיצד יובטח חסיונם של הנתונים (כיצד יובטח שימשו לצורכי המחקר בלבד)
5. ביבליוגרפיה.
- יש להקפיד על פונט בגודל ובסגנון קריא (למשל David או Arial בגודל 12 לפחות) ועל שוליים רגילים. כמו כן, יש להגיה בקפדנות את כל הטקסט (ניסוח ואיות).
6. **הצעת תקציב ובה פירוט עלות כל אבן דרך, על פי המגבלות הבאות:**
- תקציב המחקר לא יכלול רכישה של ציוד מחשוב קבוע.
 - לא תמומן הצעה שקיבלה מימון, גם חלקי, ממקור אחר.
 - תקציב המחקר לא יכלול הוצאות שכר של חוקרים ראשיים שהינם חברי סגל אקדמי והמועסקים במשרה מלאה וקבועה במוסד מתוקצב.
7. **קורות חיים.**

את ההצעה יש להגיש **עד יום 5/7/2020 עד השעה 16:00 לדוא"ל** odettese@education.gov.il
על המציע לוודא הגעת ההצעה ללשכת המדען הראשי.